

Ruggenmergstimulatie bij chronische pijn

NEUROSTIMULATOR

INLEIDING

Een neurostimulator is een apparaat, lijkend op een pacemaker, dat door middel van een operatie wordt geïmplanteerd. Het apparaat geeft via één of meer geleidingsdraden, elektrode (speciaal bedoeld voor medisch gebruik) lichte elektrische pulsen af in de epidurale ruimte dicht bij het ruggenmerg. De elektrische pulsen genereren een tintelend gevoel rond de plaats van uw beenpijn.

CHRONISCHE PIJN

Chronische pijn is een pijn die drie maanden of langer duurt of gepaard gaat met een chronisch ziekteproces. Chronische pijn veroorzaakt veranderingen in het centraal zenuwstelsel. Pijnontvangers in de huid of in andere weefsels sturen via het ruggenmerg een impuls naar de hersenen. Het pijngevoel wordt geregistreerd in de hersenen en niet op de plaats van het letsel.

WAT IS RUGGENMERGSTIMULATIE?

Ruggenmergstimulatie is de stimulatie van zenuwen via zeer kleine elektrische pulsen ('schokjes'). Bij deze behandeling wordt tegen het ruggenmerg een elektrode geplaatst. Deze elektrode brengt elektrische signaaltjes over die ervoor zorgen dat pijnsignalen worden geblokkeerd voordat deze de hersenen bereiken. De sterkte en de plaats van de stimulatie kunnen worden aangepast met behulp van een draagbaar programmeerapparaat. Zo kunt u bijvoorbeeld verschillende stimulatieniveaus instellen voor verschillende tijden van de dag of voor verschillende activiteiten, zoals wandelen, slapen of zitten. Ruggenmergstimulatie heeft als extra werking dat de bloedvaten verwijden in het gebied waar gestimuleerd wordt. Dit zorgt voor een betere doorbloeding van dat gebied. Implantatie van een ruggenmergstimulatiesysteem veroorzaakt geen schade aan het ruggenmerg of zenuwen. Het systeem is dus veilig.

VERDWIJNT DE PIJN?

Ruggenmergstimulatie bestrijdt de pijn, het neemt echter niet de oorzaak van de pijn weg. Ruggenmergstimulatie voelt voor elke patiënt anders. Bij de meeste patiënten zorgt het voor een aangenaam tintelend gevoel op de gebieden waar anders de pijn zit. In dat geval werkt de stimulatie zoals het bedoeld is. Vermindering van de pijn varieert van patiënt tot patiënt. Bij sommige patiënten wordt de pijn aanzienlijk verlicht, terwijl anderen er nauwelijks of geen baat van ondervinden. Patiënten bij wie de pijn onvoldoende wordt verlicht, krijgen over het algemeen geen permanent systeem. Voor patiënten bij wie ruggenmergstimulatie goed werkt, wordt de pijn gewoonlijk 50-70% verminderd.

NEUROSTIMULATIE – VOORDELEN EN RISICO'S

Neurostimulatie kan leiden tot verlichting van uw chronische beenpijn en verbetering van uw vermogen om de dagelijkse activiteiten uit te voeren. Bespreek met uw arts welke voordelen en risico's het gebruik van een neurostimulator voor uw chronische beenpijn met zich mee kan brengen.

VOORDELEN

Mensen bij wie neurostimulatie succes heeft, melden meestal:

- Een pijnverlichting van 50% en verbetering van kwaliteit van leven;
- Dat er minder medicatie nodig is en dus ook minder bijwerkingen van medicatie.

Daarnaast heeft deze behandeling de volgende voordelen:

- Er worden geen blijvende veranderingen aan het ruggenmerg of zenuwen aangebracht;
- De behandeling kan worden ingesteld op verschillende stimulatieniveaus voor verschillende activiteiten en/of tijden van de dag;
- De behandeling is omkeerbaar. De arts kan het systeem desgewenst uitzetten of verwijderen;
- U kunt de behandeling een tijdje uitproberen voordat tot definitieve implantatie van het systeem wordt overgegaan.

RISICO'S

Het doel van de neurostimulatie is het verlichten van pijn met zo min mogelijk bijwerkingen. Geen enkele behandeling is echter zonder risico's. De meest voorkomende bijwerkingen zijn onder meer:

- Wegvallen van de stimulatie en daardoor van de pijnverlichting, vanwege een verschoven geleidingsdraad of een andere oorzaak;
- Onregelmatige stimulatie;
- Stimulatie op de verkeerde plek, vanwege een verschoven geleidingsdraad;
- Onaangename stimulatie;
- Pijn op de implantatieplaats van de neurostimulator;
- Communicatieproblemen met het programmeerapparaat.

Ernstige bijwerkingen komen minder vaak voor, maar zijn wel mogelijk:

- Voor neurostimulatie is een operatieve ingreep nodig en bij elke operatie bestaat een risico op infectie;
- Er kan lekkage van bloed (hematoom) of lichaamsvloeistof (seroom) naar de implantatieplaats van de neurostimulator optreden;
- In zeldzame gevallen kan een onjuiste plaatsing van de geleidingsdraad leiden tot ruggenmergletsel;
- Complicaties met het systeem kunnen ertoe leiden dat een extra operatie nodig is om delen van het geïmplanteerde systeem te verplaatsen, te repareren of te vervangen.

KOMT U IN AANMERKING VOOR EEN NEUROSTIMULATOR?

U kunt in aanmerking komen voor neurostimulatie wanneer u aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Andere behandelingsopties bieden u onvoldoende pijnverlichting of hebben onaangename bijwerkingen;
- Her-opereren is geen optie.
- Er is bij u geen sprake van medische omstandigheden die een operatie bemoeilijken

Alvorens over te gaan tot een proefbehandeling vindt eerst een multidisciplinaire beoordeling plaats: u wordt gezien door een neuroloog, een revalidatiearts, een psycholoog en een pijnspecialist. Pas als allen akkoord zijn met de indicatie voor een neurostimulator wordt de proefbehandeling met u besproken en gepland.

PROEFBEHANDELING

Bespreek met uw arts wat u kunt verwachten van een behandeling met een neurostimulatie systeem. U ondergaat een enkele dagen durende proefbehandeling met een tijdelijk systeem om te kijken of de therapie voor u werkt. Tijdens deze proefstimulatie kunt u ontdekken hoe neurostimulatie aanvoelt, of uw pijn minder wordt en of de therapie aan uw wensen en verwachtingen voldoet.

VEELGESTELDE VRAGEN EN ANTWOORDEN:

IS RUGGENMERGSTIMULATIE VOLDOENDE?

Ruggenmergstimulatie is slechts een onderdeel van het plan voor de behandeling van uw pijn. Voor het slagen van ruggenmergstimulatie is het belangrijk dat u actief meedoet aan de behandeling. Dit kan betekenen dat u aanvullende behandelingen krijgt, zoals fysiotherapie en aanvullende medicamenteuze pijnstilling.

KAN DE STIMULATIE VERANDEREN?

Over het algemeen zal het gevoel van stimulatie vrij constant zijn. Bij abrupte bewegingen of veranderingen van houding kan het gevoel van stimulatie echter veranderen. Maakt u zich geen zorgen wanneer u deze veranderingen in de stimulatie voelt. Deze zijn normaal. Met de afstandsbediening kunt u ieder moment de sterkte van de pulsen wijzigen.

GEEFT NEUROSTIMULATIE BIJWERKINGEN?

Voor zover bekend heeft ruggenmergstimulatie geen bijwerkingen. In tegenstelling tot sommige pijnstillers leidt ruggenmergstimulatie niet tot slaperigheid, verwardheid, uitslag of misselijkheid. Bovendien wordt alleen het gebied behandeld waar u pijn heeft en niet het gehele lichaam. Ruggenmergstimulatie werkt niet verslavend.

MAG IK AUTORIJDEN WANNEER DE STIMULATOR AAN STAAT?

Bij het zelf autorijden, moet u de stimulator altijd uitzetten. De stand van uw hoofd beïnvloedt namelijk het effect van de stimulatie. Hierdoor zou het kunnen gebeuren dat als u over een hobbel rijdt, u ineens een extra piek in de stimulatie krijgt. Dit kan uw reactie beïnvloeden. Daarom is het gebruik van de stimulator niet veilig in het verkeer. Wel is het vaak zo dat het effect van de stimulator op de pijn nog een tijd aanhoudt na uitzetten van de stimulator. Tijdens het meerijden mag u de stimulator uiteraard gewoon gebruiken.